

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/87/2020
Identifikačné číslo spisu: 7110227832
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7110227832.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. Y., bývajúceho v T., zastúpeného JUDr. Alenou Zadákovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Kováčska 32, proti žalovanému G. J., (t. č. nebohému), naposledy bývajúcemu v O., o zaplatenie 9.958,18 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 5C/7/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. decembra 2019 sp. zn. 3Co/325/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 12. decembra 2019 sp. zn. 3Co/325/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 2. júla 2018 č. k. 5C/7/2013-325 zamietol žalobu žalobcu a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 100 %.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 12. decembra 2019 č. k. 3Co/325/2018-404 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) (č. l. 454 a nasl. spisu).

3.1. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP) videl dovolateľ v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho (i prvoinštančného) súdu.

3.2. Vzhľadom na vyššie uvedené preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a zároveň mu priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 %.

3.3. Dovolateľ zároveň navrhol odložiť právoplatnosť rozhodnutia krajského súdu podľa § 444 ods. 2 CSP, pričom ako dôvod hodný osobitného zreteľa uviedol svoje majetkové pomery, nedovoľujúce mu

uhradiť trovy právneho zastúpenia právneho zástupcovi žalovaného.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

5. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 161 ods. 1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť („ďalej len procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

6.1. Ustanovenie § 161 CSP ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť tak, aby súdne konanie mohlo prebehnúť v súlade so zákonom a aby súd v súlade so zákonom mohol tiež rozhodnúť. Medzi základné procesné podmienky, na ktorých splnenie má súd povinnosť prihliadať aj bez návrhu počas celého konania vrátane dovolacieho konania, patrí podmienka procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti byť stranou sporu v sporovom konaní (resp. účastníkom konania v mimosporovom konaní), ktorá znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva, resp. ukladá. Predpokladom procesnej subjektivity je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením, prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v platnom znení, ďalej aj „OZ“).

7. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 CSP).

8. Z obsahu súdneho spisu, konkrétne z predkladacej správy okresného súdu, oznámenia právnej zástupkyne žalobcu (č. 1. 469 spisu) a z lustrácie v registri obyvateľov vyplýva, že žalovaný zomrel 8. októbra 2018, t. j. pred vydaním rozhodnutia odvolacieho súdu (12. decembra 2019). Odvolací súd konal so zomrelým žalovaným a rozhodol napriek tomu, že strana sporu (žalovaný) stratila procesnú subjektivitu. Pozornosť odvolacieho súdu zrejme táto skutočnosť unikla, a to vzhľadom aj k tomu, že rozsudok odvolacieho súdu bol doručený vtedy jeho zvolenému právnomu zástupcovi JUDr. Ladislavovi Törökovi, advokátovi 14. februára 2020 (č. 1. 425 spisu).

8.1. Podľa § 33b ods. 1 písm. d/ OZ plnomocenstvo zanikne (stratí právne účinky) ak splnomocnenec zomrie. Z uvedeného teda vyplýva, že v danom prípade nemožno považovať za účinné doručenie rozsudku odvolacieho súdu pôvodnému žalovanému prostredníctvom jeho právneho zástupcu v čase po jeho smrti. Rozsudok odvolacieho súdu preto v tejto súvislosti nemohol nadobudnúť právoplatnosť.

9. Keďže v čase rozhodovania odvolacieho súdu nebola splnená základná procesná podmienka konania - podmienka procesnej subjektivity strany sporu (žalovaného), na ktorú podmienku musí súd kedykoľvek počas konania prihliadať (§ 438 CSP a § 161 CSP), došlo tým k procesnej zmätočnej vade konania v zmysle § 420 písm. b/ CSP. Existencia tejto vady zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia; zároveň je ale dôvodom, so zreteľom na ktorý dovolací súd musí dovolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť. Najvyšší súd v prípade výskytu vady tejto povahy napadnuté rozhodnutie zrušuje bez toho, aby ho podrobil meritórnemu dovolaciemu prieskumu (porovnaj napríklad rozhodnutia sp. zn. 2 Cdo 5/2018, 2 Cdo 309/2018).

10. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 449 ods. 2 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na

ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.